

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор

прот. Олександр Трофимлюк
проф. прот. Олександр Трофимлюк

«*27*» *грудня* 20*19* р.

ПОЛОЖЕННЯ

**про запобігання та виявлення академічного плагіату у
Київській православній богословській академії**

Ухвалено вченою радою
Київської православної
богословської академії

27 грудня 2019 р.

(протокол № 3)

1. Загальна частина

Положення «Про запобігання та виявлення академічного плагіату» (далі – Положення) розроблено відповідно до Закону України «Про авторське право і суміжні права», Цивільного кодексу України та Статуту Київської православної богословської академії (далі – Академія) з метою запобігання плагіату в наукових та навчальних працях науково-педагогічних працівників Академії, докторантів, аспірантів, здобувачів наукового ступеня та здобувачів вищої богословської освіти (здобувачів освітнього ступеня бакалавра/магістра).

Це Положення має на меті підвищення якості навчання, розвиток навичок коректної роботи із джерелами інформації та формування звички до сумлінного дотримання вимог наукової етики, активізації самостійності та індивідуальності при створенні авторського твору та підвищення відповідальності з боку науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів, здобувачів наукового ступеня, студентів усіх форм навчання за порушення загальноприйнятих правил.

Положення спрямоване на формування академічної етики та поваги до інтелектуальних надбань і покликане сприяти впровадженню практики належного цитування через визначення поняття та форм плагіату, методів запобігання його поширенню, процедури розгляду та фіксування фактів плагіату, а також формалізації можливих наслідків його вчинення у межах Академії.

2. Визначення понять

У даному Положенні використовуються терміни у таких значеннях.

Плагіат академічний – навмисне відтворення викладачем, докторантом, аспірантом або студентом у письмовій або електронній формі чужого твору, опублікованого на паперовому або офіційно оприлюдненого на електронному носії, повністю або частково, під своїм іменем без посилання на автора.

Автор – фізична особа, творчою працею якої створено твір.

Твір – інформація, як результат наукової чи навчально-методичної діяльності конкретної особи (чи у співавторстві), представлена на паперових носіях або в електронному вигляді у мережі Інтернет чи оприлюднена на офіційному web-сайті

університету (монографія, підручник, навчальний посібник, стаття, тези, препринт, автореферат і рукопис дисертації (дисертаційна робота), магістерська чи бакалаврська робота, курсова робота чи проект, реферат, есе, контрольна робота тощо).

Цитата – порівняно короткий уривок з літературного, наукового чи будь-якого іншого опублікованого (оприлюдненого на офіційному web-сайті) твору, який використовується, з обов'язковим посиланням на його автора і джерело цитування, іншою особою у своєму творі з метою зробити зрозумілішими свої твердження або для посилання на погляди іншого автора в автентичному формулюванні.

Різновиди плагіату:

- 1) копіювання та оприлюднення виконаної іншим автором роботи як своєї;
- 2) дослівне копіювання фрагментів тексту (від фрази до набору речень) чужої роботи у свою без належного оформлення цитування;
- 3) внесення незначних правок у скопійований матеріал (переформулювання речень, зміна порядку слів в них тощо) без належного оформлення цитування;
- 4) парафраза – переказ своїми словами чужих думок, ідей або тексту. Сутність парафрази полягає в заміні слів (знаків), фразеологічних оборотів або пропозицій при використанні будь-якої авторської наукової праці (збереженої на електронних або паперових носіях, у тому числі розміщеної в мережі Інтернет);
- 5) компіляція – створення значного масиву тексту без поглибленого вивчення проблеми шляхом копіювання тексту із низки джерел без внесення в нього правок, з посиланням на авторів та «маскуванням» шляхом написання перехідних речень між скопійованими частинами тексту.

3. Заходи щодо запобігання плагіату у навчальному процесі та наукових публікаціях

3.1. Профілактика плагіату у навчальному процесі здійснюється шляхом:

- формування, видання та розповсюдження методичних матеріалів з уніфікованим визначенням вимог щодо належного оформлення посилань на використані у письмових роботах матеріали;

- запровадження в рамках дисциплін «Українська мова (за професійним спрямуванням)», «Основи науково-дослідної роботи» та «Методологія та організація наукових досліджень» на першому році навчання бакалаврату та магістратури занять із вивчення вимог до написання письмових робіт та акценту на принципи самостійності роботи над письмовими завданнями різних видів, коректного використання інформації з інших джерел та уникнення плагіату, а також правил опису джерел та оформлення цитувань;

- формування завдань для написання контрольних та курсових робіт з використанням творчих підходів, що сприяють розвитку самостійного підходу студента до їх виконання;

- ознайомлення студентів та працівників із цим положенням через офіційний веб-сайт Академії.

3.2. Перевірки на академічний плагіат підлягають:

3.2.1 магістерські кваліфікаційні роботи, організацію перевірки яких здійснюють завідувачі кафедр;

3.2.2 науково-методичні праці (підручники, навчальні посібники), монографії та інші роботи, що вимагають рекомендації Вченої ради Академії до видання, організацію перевірки яких здійснюють завідувачі кафедр;

3.2.3 рукописи статей, тези доповідей, які надходять до редакцій наукових журналів або оргкомітетів заходів наукового, науково-технічного і науково-методичного спрямування (конференцій, семінарів, далі – конференцій), організацію перевірки яких здійснюють головні редактори (заступники головних редакторів) наукових журналів, керівники структурних підрозділів, які організують відповідні заходи;

3.2.4 дисертаційні роботи і автореферати, організацію перевірки яких здійснюють голови спеціалізованих рад.

3.3 Перевірка на академічний плагіат здійснюється на етапі представлення матеріалів робіт, зазначених у пп. 3.2.2 – 3.2.4, для розгляду кафедрою, редакційною колегією або спеціалізованою вченою радою.

3.3.1 Перевірка науково-методичних праць, рукописів статей, тез доповідей, дисертаційних робіт і авторефератів проводиться за допомогою програмно-технічних засобів, що рекомендуються окремою інструкцією з визначенням унікальності роботи. При цьому може використовуватись орієнтовна шкала (у відсотках до загального обсягу матеріалу):

висока унікальність, робота допускається до захисту або (та) опублікування	80 – 100 %
середня унікальність, робота потребує доопрацювання та повторної перевірки	70 – 79 %
низька унікальність, робота потребує опрацювання та повторної перевірки	51 – 69 %
низька унікальність, робота відхиляється без права подальшого розгляду	50 % і нижче

3.3.2 Безпосередньо перевірку, зазначених у п. 3.2 матеріалів за відповідним дорученням здійснюють:

- вчені секретарі спеціалізованих рад;
- відповідальні секретарі наукових журналів та оргкомітетів конференцій;
- відповідальні особи з числа висококваліфікованих співробітників кафедр (за винятком аспірантів, докторантів, здобувачів кафедр), що призначаються завідувачем кафедри.

Вищезазначені особи визначають унікальність кожної представленої роботи та надають мотивовані висновки для подальшого розгляду на засіданнях кафедр, експертних комісій спеціалізованих рад, оргкомітетів конференцій, редакційних колегій видань.

3.3.3 Перевірку на академічний плагіат навчальних та кваліфікаційних робіт, зазначених у пп. 3.2.1 здійснює керівник навчальної/кваліфікаційної роботи та/або особа, визначена завідувачем кафедри. Вищезазначені особи при виявленні факту академічного плагіату надають мотивовані висновки для розгляду роботи на засіданні кафедри.

3.3.4 Остаточне рішення щодо наявності у роботі ідей та наукових результатів, які отримані іншими авторами, та (або) відтворення опублікованих текстів інших авторів без відповідного посилання за мотивованими висновками у відповідності до пп. 3.3.2, 3.3.3 приймається кафедрами, експертними комісіями спеціалізованих рад, редколегіями журналів та оргкомітетами конференцій на своїх засіданнях. При прийнятті рішення враховується специфіка роботи, що перевіряється на наявність академічного плагіату, її вид та унікальність.

3.3.5 Результати перевірки на академічний плагіат оформлюються протоколом (засідання кафедри, експертної комісії, редакційної колегії журналу, оргкомітету конференції) у вигляді рішення щодо дозволу до опублікування матеріалів, допуску до захисту, відправки матеріалів на доопрацювання (або про видачу іншого варіанта завдання для навчальних робіт та кваліфікаційних робіт) або відхилення без права подальшого розгляду.

3.4 У разі незгоди з результатами перевірки автор (автори) роботи, що перевірялася, має право на апеляцію.

Апеляція подається особисто автором (авторами) роботи на ім'я проректора з наукової роботи у триденний термін після оголошення результатів перевірки. У разі надходження апеляції, за розпорядженням проректора з наукової роботи створюється комісія для розгляду апеляції.

Комісія по фактах академічного плагіату також може створюватися за розпорядженням проректора з наукової роботи як з ініціативи співробітників університету, так і за заявами сторонніх осіб, а також дорученнями Міністерства освіти і науки України, відповідних державних установ.

Персональний склад членів комісій формується з досвідчених та авторитетних наукових та науково-педагогічних працівників університету. До складу комісії можуть включатися, за їх згодою, інші особи, які не є співробітниками університету. При розгляді апеляцій на результати перевірки навчальних та кваліфікаційних робіт до складу комісії залучається представник органу студентського самоврядування.

Апеляція розглядається апеляційною комісією у тижневий термін з наступного

дня після виходу наказу (доручення) ректора про створення апеляційної комісії, якщо інший термін не зазначено в розпорядженні. Висновки апеляційної комісії оформлюються відповідним протоколом.